КОНТРАСТИВТІ ЛИНГВИСТИКА • 5-ДӘРІС

Лексикалық семантика және мағыналық сәйкестіктер

Тілдер арасындағы лексикалық айырмашылықтар

«Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасы • Бакалавриат, 4-курс

ДӘРІСТІҢ МАҚСАТЫ

Салыстыру арқылы дәлелді қорытындыға

Тілдік құбылыстарды ғылыми ұғымдар арқылы салыстырып, олардың шет тілін оқытудағы және аудармадағы салдарын негіздеп түсіндіру.

ТЕРМИНДЕР

Негізгі терминдерді түсіндіреді

САЛЫСТЫРУ

Қазақ және ағылшын деректерін ортақ өлшеммен салыстырады

ДӘЛЕЛДЕУ

Ұқсастық пен айырмашылықты дәлелдейді

ҚОРЫТЫНДЫ

Педагогикалық қорытынды ұсынады

ДӘРІС ЖОСПАРЫ

Сөзден мағыналық жүйеге

1. Лексикалық мағына және семантикалық өріс
2. Полисемия және мағына жіктелуі
3. Лексикалық лакуна және мәдени ерекшелік
4. Коллокация және жалған баламалар
5. Лексиканы оқытуға ықпалы

ЛАКУНА

Ұғым бар, бірақ дара сөзі жоқ

3

АНЫҚТАМА

Лакуна — бір тілдегі ұғымның екінші тілде дәл сондай дара лексемамен белгіленбеуі. Бұл ұғым екінші мәдениетте мүлде жоқ дегенді білдірмейді.

ЛАКУНА КӨП КЕЗДЕСЕТІН САЛАЛАР

- Туыстық атаулар
- Дәстүрлі тағамдар
- Қоғамдық институттар

ОҚЫТУҒА ЫҚПАЛЫ

Лексикалық сәйкестікті дәлелдеу керек

5

Жоғары курс студенті сәйкестікті екітілді сөздікпен ғана емес, контекст және корпус мысалдары арқылы дәлелдейді.

СЕМАНТИКАЛЫҚ КАРТА

Сөздердің өзара қатынасын көрсету

КОЛЛОКАЦИЯЛЫҚ КЕСТЕ

Қалыпты тіркестерді жинақтау

БАЛАМАНЫ ТАҢДАУ

Контексте дұрыс баламаны таңдау

ҚАТЕНІ ТҮЗЕТУ

Қате аударманы талдап түзету

ПРАКТИКАЛЫҚ ЖҰМЫС

Контрастивті кесте жасаңыз

01 Дәрістегі екі тілдік мысалды таңдаңыз.

02 Ортақ мағынасы мен коммуникативтік қызметін анықтаңыз.

03 Құрылымдық айырмашылықтарды кестеге түсіріңіз.

04 Оқыту немесе аударма үшін қорытынды жасаңыз.

ТАЛҚЫЛАУ

Ортақ мағына қандай? Формалды айырмашылық бар ма? Ол міндетті түрде қатеге әкеле ме?

ҚОРЫТЫНДЫ ЖӘНЕ РЕФЛЕКСИЯ

Салыстыруда форма ғана емес, функция, контекст және норма да ескеріледі

01 Негізгі ұғымдарды анықтап, қазақ және ағылшын тілдерінің деректері арқылы түсіндіріңіз.

02 Рефлексия: бүгінгі дәрістен қандай әдіснамалық тұжырым алдыңыз?